

Nota Westerlo (Voortkapel) – Meuleveld (2020E344)

DEEL 2: Programma van Maatregelen bij proefsleuvenonderzoek binnen een uitgesteld traject

Peter COSYNS, Ilse ROOVERS & Bart OOGHE
PeCoARCHEO-rapport 12 | 2020

Nota Westerlo (Voortkapel) – Meuleveld (2020E344)

Deel 2: Programma van Maatregelen bij proefsleuvenonderzoek binnen een uitgesteld traject

PeCoARCHEO-rapport 12

© 2020 PeCoARCHEO
Strijdersstraat 47
3000 Leuven
0477/326669
petercosyns@hotmail.com

NUR 682
PeCoARCHEO-rapport 12

Wettelijk depot: D/2020/14.778/2

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

ADMINISTRATIEVE FICHE

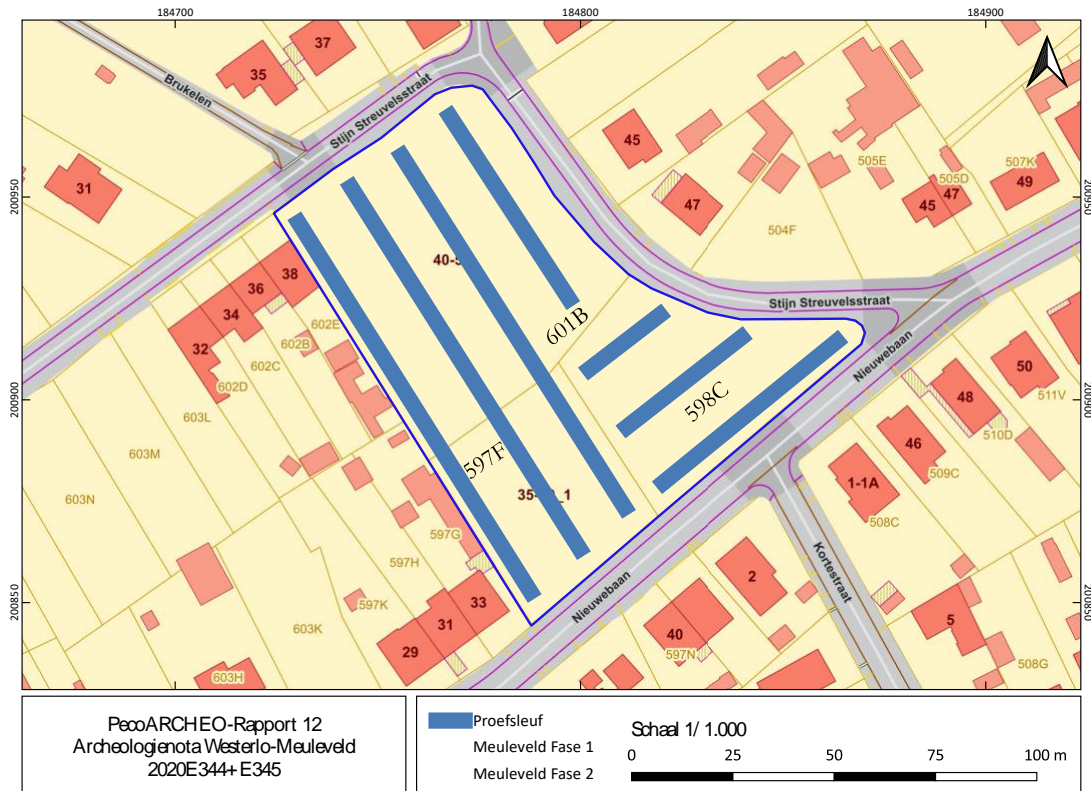
Opdrachtgever	Christophe Denayer, Avenue Cantelaube 4, 1430 Rebecq
Aannemer	NVT
Architectenbureau	NVT
Project	Stijn Streuvelsstraat ZN/Nieuwe Baan ZN, 2260 Westerlo-Voortkapel
Postadres	Christophe Denayer, Avenue Cantelaube 4, 1430 Rebecq
Gemeente	Westerlo, deelgemeente Voortkapel
Provincie	Antwerpen
Arrondissement	Turnhout
Kadastrale gegevens	Westerlo Afdeling 1, Sectie A
Percelen	597F; 598C; 601B
Coördinaten	<ul style="list-style-type: none"> • 13049A0597/00F000 WGS84: 51°07'00,82"NB - 4°51'56,32"OL Web Mercator: 541 641,01 m - 6 641 997,15 m Lambert72: 184 792,33 m - 200 874,20 m • 13049A0598/00C000 WGS84: 51°07'01,41"NB - 4°51'57,96"OL Web Mercator: 541 691,79 m - 6 642 026,17 m Lambert72: 184 824,14 m - 200 892,62 m • 13049A0601/00B000 WGS84: 51°07'01,97"NB - 4°51'55,92"OL Web Mercator: 541 628,66 m - 6 642 053,97 m Lambert72: 184 784,32 m - 200 909,80 m
Capakey	13049A0597/00F000 13049A0598/00C000 13049A0601/00B000
Autorisatie	Peter Cosyns, PeCoARCHEO, OE/ERK/Archeoloog/2019/00009
Auteurs	Peter Cosyns, PeCoARCHEO, OE/ERK/Archeoloog/2019/00009 (leidinggevend archeoloog) Ilse Roovers, Atelier Ilse Roovers, OE/ERK/Archeoloog/2019/00032 (assistent-archeoloog) Bart Ooghe (aardkundige)
Onderzoekstermijn	Augustus-september 2020
Trefwoorden	Nota, Westerlo, Zuiderkempen, Netebekken, vooronderzoek binnen uitgesteld traject, proefsleuvenonderzoek, metaaldetectie

INHOUDSTAFEL

<i>Administratieve fiche</i>	4
<i>Inhoudstafel</i>	6
1. Introductie	7
2. Aanleiding vooronderzoek	8
3. Besluit van het terreinonderzoek	9
3.1. Bodemkundig onderzoek op basis van referentieprofielputten	9
3.2. Proefsleuvenonderzoek	10
4. Advies voor wenselijke maatregelen	13
5. Onderzoeksstrategie, -methode en -technieken	15
6. Mogelijk vervolgtraject	15
7. Kostenraming en geschatte duur van de voorgestelde maatregelen	15
8. Lijst van figuren	15

1. INTRODUCTIE

Het Programma van Maatregelen van deze nota is uitgewerkt op basis van het Verslag van Resultaten na het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek (2020E344) met aansluitend een bodemkundig onderzoek op basis van referentieprofielputt in twee fasen, van 17 tot 21.08.2020 en van 13 tot 17.09.2020. Het projectgebied is gelegen ter hoogte van de Nieuwebaan en de Stijn Streuvelsstraat te Voortkapel, deelgemeente van Westerlo en omvat de kadastrale percelen 597F, 598C en 601B op de kaart van Westerlo, 1ste afdeling, sectie A (Figuur 1). Het onderzoek is uitgevoerd overeenkomstig de bepalingen in het Programma van Maatregelen toegevoegd aan de archeologienota ID11786 (projectcode 2019E192)¹ met de praktische uitwerking in twee fasen op vraag van de boer die het land bewerkte.

Figuur 1: Plangebied Meuleveld, Westerlo op GRB met aanduiding van het effectief uitgevoerde proefsleuvenplan in 2 fasen (bron: geopunt.be)

¹ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/11786>

2. AANLEIDING VOORONDERZOEK

Op basis van een bureauonderzoek (archeologienota ID11786, projectcode 2019E192) is binnen een uitgesteld traject een bijkomend vooronderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd.²

Het vooropgestelde doel was het verwerven van een beter inzicht van het archeologisch potentieel door middel van een bodemkundig onderzoek op basis van referentieprofielputten en een proefsleuvenonderzoek (Figuur 2) om te komen tot nieuwe inzichten die het formuleren van een gefundeerd advies mogelijk maken in functie van een potentieel archeologisch vervolgtraject. Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem was noodzakelijk om (1) in te schatten of het terrein, waar een verkaveling van vijftien loten met grotendeels HOB-woningen en enkele alleenstaande woningen is gepland, sporen en structuren van menselijke activiteiten bevat en (2) af te wegen of die sporen en structuren kunnen bijdragen tot een kennisvermeerdering van de lokale en/of regionale geschiedenis.

Figuur 2: Projectie van het proefsleuvenplan op het verkavelingsplan (bron: Planbureau De Groot & Celen)

² Zie het Verslag van Resultaten (deel 1) voor een uitgebreidere uitleg.

3. BESLUIT BIJ HET TERREINONDERZOEK

3.1. BODEMKUNDIG ONDERZOEK OP BASIS VAN REFERENTIEPROFIELPUTTEN

Het bodemkundig onderzoek op basis van referentieprofielputten is in twee fasen uitgevoerd tijdens het uitgraven van de proefsleuven. In totaal zijn 13 referentieprofielputten gegraven om antwoorden te genereren op een reeks onderzoeksvragen die zijn geformuleerd in het Programma van Maatregelen van de archeologienota 2019E192 (ID11786). Omdat de bodemopbouw is bewaard gebleven en de bodemvormende factoren konden gedetermineerd worden, zijn volgende onderzoeksvragen in acht genomen om in te schatten:

- *Welke horizonten zijn waargenomen in de verschillende profielputten (beschrijving + duiding)?*

Een vrij dikke A-horizont die uit een plaggendek blijkt te zijn opgebouwd. De A-horizont is een pakket met variabele dikte tussen de 0,45 m en 0,65 m. De onderste 0,20-0,25 m is een blekere en bruinere laag die compacter is dan de bouwvoor. Die laag kan geïnterpreteerd worden als een oudere plaggendek. Alleen zijn geen systematische aanwijzingen aangetroffen die Ap2 plaatsen in een specifieke periode. Op basis van recent materiaal in PP4 (baksteenfragment en plastic) is het heel plausibel dat dit pakket (plaatselijk) gevormd in de 20ste eeuw is en zich pas de laatste decennia is gaan aftekenen door af te zien van diepploegen.

Een C-horizont die een zandleemlaag van meerdere lagen omvat: het bovenste pakket van 0,20-0,35 m kenmerkt zich door een pakket fijn wit zand (C1) met gradaties roestbruine vlekken in die geleidelijk toenemen naar onder toe onder invloed van de grondwaterpercolatie. Vanaf een diepte van 0,80 m -Mv bestaat de C-horizont overwegend uit een concentratie roestverschijnselen (C2) en op een 1,20 m -Mv een groene glauconietrijke kleiige zandlaag (C3).

- *Kunnen bodemvormende factoren gedetermineerd worden?*

Het projectgebied vertoont een duidelijke accumulatie en decompositie van organisch materiaal via de aanleg van een plaggendek. Dit bodemvormend proces is duidelijk beïnvloed door antropogene activiteiten. Andere antropogene activiteiten zijn de bouw van een boerderij in de late 19de eeuw waardoor heel wat van de 17de-18de eeuwse bewoning verstoord is geraakt.

De concentraties roestconcreties tot op 1,20 m -Mv geeft aan dat de grond met periodes lange tijd vrij droog moet zijn geweest. Door lange periodes van lage grondwatertafel kregen de aanwezige ijzerpartikels de kans om te oxideren en te groeien tot kleine nodules ijzerconcretie.

Verder zijn geen expliciete bodemvormende factoren waargenomen.

- *Wat is de impact van bodemvormende factoren of processen op het bewaringspotentieel en de bewaringstoestand van het archeologisch erfgoed?*

Het plaggendek heeft ervoor gezorgd dat de aanwezige sporen en structuren (vrij) goed bewaard zijn gebleven.

- *In hoeverre heeft de mens een verstoring van de bodem veroorzaakt? Zo ja, in welke mate?*

Het centrale deel van het terrein, net ten westen van de verdwenen weg, is zwaar verstoord door de aanleg van een boerderij in de late 19de eeuw. De bewoners van deze boerderij hebben ter hoogte van de verdwenen weg de bodem verstoord door het aanleggen van stortplaatsen/mesthopen. Het lijkt erop dat de toenmalige bewoners eigenaar waren van gronden en gebouwen en beide zijden van de weg hebben afgesloten om de toegang te belemmeren en het een deel van het wegtracé te integreren binnen het woonerf.

Overall elders blijkt het archeologisch niveau bewaard te zijn gebleven.

- *Is er een archeologisch niveau aanwezig, en op welke diepte bevindt zich dit?*

Het archeologisch niveau is nog aanwezig en bevindt zich op een gemiddelde diepte van 0,50 m -Mv, maar op een aantal plaatsen is de Ap-laag dikker en bevindt de moederbodem zich op een 0,60-0,65 m -Mv.

- *In hoeverre is (een deel van) de B-Horizont bewaard?*

Er is nergens een B-Horizont waargenomen.

3.2. PROEFSLEUVENONDERZOEK

Het archeologisch vooronderzoek hield een proefsleuvenonderzoek in van zeven sleuven en zeven kijkvensters. De onderzoeksvragen die dienden afgetoetst te worden tijdens een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem zijn allemaal beantwoord (zie deel 1: Verslag van Resultaten).

De af te toetsen onderzoeksvragen zijn:

- (1) Zijn er grondsporen en wat is de aard van die sporen? **Ja**
 - Zijn die van natuurlijke aard of antropogeen? **Beide zijn aanwezig**
 - Wanneer antropogeen: wat is het type vindplaats op basis van de aard van de contexten en/of het vondstmateriaal? **Veelal kuilen en greppels, maar ook waterputten, een drinkpoel, een wegtracé en een hoevegebouw**
 - Bewoning
 - Begraving (niet aangetroffen)
 - Religie (niet aangetroffen)
 - Ambacht (niet aangetroffen)
- (2) Wat is de bewaringstoestand van deze sporen? **In het algemeen is het aanwezige bodemarchief gehandhaafd, maar de meeste sporen zijn ondiep bewaard. Wel is de oostelijke zone rond het verdwenen wegtracé zwaar verstoord door de bouw van een laat 19de-mid 20ste eeuwse hoeve en de eraan gekoppelde activiteiten**
- (3) Welke relevante archeologische structuren of vondstconcentraties zijn aanwezig? **De relevante structuren beperken zich tot het verdwenen 17de-18de eeuwse wegtracé en de zeer beperkte (zwaar verstoorde) gelijktijdige rurale bewoningsstructuren erlangs. Door de bouw van een hoevegebouw op het einde van de 19de eeuw en de zware ingrepen die op het erf hebben plaatsgevonden tot het midden van de 20ste eeuw is echter veel verstoord.**
 - Wat is hun verspreiding? **De relevante structuren zijn beperkt tot het oostelijke deel van het projectgebied**
 - Wat is de densiteit? **De densiteit aan relevante structuren is over het hele projectgebied vrij laag**
 - Wat is de datering van de sporen op basis van het vondstmateriaal, de oversnijdingen en/of opvulling van de sporen en de daarmee gepaarde fasering? **Het gros van de sporen dateert uit de 19de-20ste eeuw, maar er zijn ook enkele sporen die teruggaan tot de 17de-18de eeuw**
- (4) Zijn er steentijdartefacten aanwezig? **Nee**
 - Bevinden de steentijdartefacten zich in situ of zijn ze residueel? **NVT**
 - In welke sporen of bodemhorizonten zijn er steentijdartefacten aanwezig? **NVT**

Figuur 3: Projectie van proefsleuvenplan op de meeste recente luchtfoto met aanduiding van de verdwenen structuren (bron: geopunt.be)

Op basis van de bureaustudie was duidelijk dat op deze plaats sporen en structuren van een of meer agrarische woonerven uit de 18de-19de eeuw konden verwacht worden met het perspectief om zelfs verder in de tijd terug te gaan.

In de **sleuven 2 en 3** zijn sporen van een laat 19de-mid 20ste eeuwse hoeve aangetroffen waarbij de muurfunderingen van de voor- en achtergevel, een latrine (buiten-wc of koer), verschillende kuilen en greppels zijn blootgelegd. Het is mogelijk dat de overige antropogene sporen ook behoren tot deze laat 19de-mid 20ste eeuwse bewoning, maar bij gebrek aan overtuigend vondstenmateriaal kunnen die niet afdoende gedateerd worden. Anderzijds is het niet uitgesloten dat enkele kuilen en greppels ouder zijn en teruggaan tot de 17de-18de eeuwse menselijke activiteiten zoals oude kaarten en archivalische bronnen aangeven. Het laat 19de-mid 20ste eeuwse woonerf heeft alleszins veel en zware verstoringen veroorzaakt op dit terrein. Vermoedelijk horen de waterputten (SP7/8 & SP11) en de “was”-poel (SP12) uit **sleuf 1** bij de laat 19de-mid 20ste eeuwse hoeve. We kunnen niet uitsluiten dat deze structuren ouder zijn maar dateerbaar vondstenmateriaal ontbreekt. Een recente datering in de 20ste eeuw lijkt uitgesloten omdat recent afvalmateriaal afwezig is. Recent afval zoals plastic, gewapend beton, vensterglas, ijzerdraad/prikkeldraad is wel aangetroffen op een stortplaats ter hoogte van het wegtracé (SP4). Omdat deze bewoningssporen geen vondstmateriaal hebben opgeleverd die een datering mogelijk maken, is het niet opportuun om bijkomende onderzoeken op te leggen. Natuurwetenschappelijke analyse- en dateringsmethoden zijn pas zinvol vanuit een concrete wetenschappelijke context en bijhorende vraagstelling.

In **sleuf 3** is het wegtracé, dat op de historische kaarten nog zichtbaar was, aangesneden tegen de noordrand van het projectgebied. De weg liep langs de oostelijke muur van de 19de-20ste eeuwse hoeve. De oudste vondsten in de doorsnede van de weg kunnen we in de 17de eeuw plaatsen. Het betreft roodgebakken geglaazuurd aardewerk dat typologisch overeenkomt met vondstmateriaal dat is beschreven in de literatuur. Om meer zuidelijk een tweede doorsnede van de verdwenen weg te bestuderen, is **kijkvenster KV4** opengetrokken nabij het tracé van sleuf 1. In de coupe is uitsluitend recent 20ste eeuw stortmateriaal aangetroffen zoals in spoor SP4 in sleuf 1, de zogenaamde “mesthoop” of afvalplaats die bij de laat 19de-mid 20ste eeuwse hoeve hoorde, met in vlak 1 materiaal uit het interbellum.

In de iets noordelijker gelegen **sleuf 4** zijn geen 19de-20ste eeuwse sporen aangetroffen die aansluiten bij het woonerf uit de sleuven 1 tot 3. We troffen wel 17de en/of 18de eeus materiaal aan tussen de oppervlaktevondsten. De greppels en kuilen in sleuf 4 kunnen we niet nader dateren vanwege de afwezigheid van vondstenmateriaal.

Ook de kuilen en greppels in de **sleuven 5, 6 en 7** zijn van antropogene oorsprong, maar kunnen niet nader gedateerd worden bij gebrek aan vondstenmateriaal. Of ze bij de 19de-20ste eeuwse hoevesite behoren dan wel verder teruggaan in de tijd kan niet achterhaald worden. Wel is in sleuf 6 één aardewerkfragment gevonden in kuil SP21 dat mogelijk kan gedateerd worden in de ijzertijd omdat het reducerend gebakken handgevormd aardewerk (VN116) betreft, maar in diezelfde kuil is ook een fragment roodgebakken ceramisch bouwmaterial aangetroffen. Aangezien ceramieken tegels en bakstenen eerder wijzen op de nieuwe tijd zal het zgn. ijzertijdfragment residueel zijn binnen die kuil en moet het hier beschouwd worden als een losse oppervlaktevondst.

In **kijkvenster KV1** dateert de oudste vondst uit de 17de eeuw, maar het betreft ook hier een oppervlaktevondst. Binnen kijkvenster KV1 zijn twee waterputten aangesneden die in baksteen zijn opgebouwd. De waterput in de zuidoostelijke hoek van het kijkvenster moet ten vroegste gedateerd worden tegen het einde van de 19de eeuw of het begin van de 20ste eeuw. De waterput behoorde tot het laat 19de-mid 20ste eeuwse woonerf maar bevindt zich ten opzichte van de boerderij aan de overzijde van het verdwenen wegtracé (ten oosten ervan). De waterput is in onbruik geraakt na de afbraak van de boerderij rond 1960 om plaats te maken voor akkerland. Volgens oudere buurtbewoners bleef de waterput nog enige tijd in gebruik als koelruimte voor burens die geen koelkast hadden. De waterput is recent verzegeld door een meer dan 1 m hoge betonnen prop. Deze zou door de pachter zijn aangebracht rond het begin van de 21ste eeuw. De andere waterput ligt ten westen van de weg en is pas aangesneden bij het uitgraven van een tweede vlak op een diepte van 1,20 m -Mv toen de muurfundering van de 19de-20ste eeuwse hoeve is verwijderd. Omdat de bakstenen bovenbouw van deze waterput is verwijderd voor de bouw van het 19de-20ste eeuwse hoevegebouw, maakte die waterput er geen deel van uit en is de constructie ontegensprekelijk ouder dan het hoevegebouw. Omdat de vulling van de waterput slechts twee vondsten heeft opgeleverd — met name twee fragmenten rood geglaazuurd aardewerk die behoren tot Bartels 2de of 3de periode, ca.1450-1700/1700-1900— is een nauwkeurige datering niet mogelijk. Maar rekening houdend met alle opgravingsmateriaal is de kans zeer reëel dat de waterput ergens tussen de 17de en de 19de eeuw moet geplaatst worden. Een studie van de bakstenen die zijn gebruikt bij de bouw van de waterput zou eventueel bijkomende dateringsinformatie kunnen opleveren.

In de kijkvensters **KV5 en KV6** zijn geen sporen of vondsten aangetroffen. In de kijkvensters **KV2, KV3 en KV7** zijn weliswaar antropogene sporen aan het licht gekomen, maar het ontbreken van vondstenmateriaal maakt de interpretatie en datering ervan onmogelijk. In kijkvenster **KV4** is bij het couperen van het oude wegtracé enkel recent materiaal geregistreerd, wat erop wijst dat de weg lokaal is verstoord.

Besluit

Het projectgebied heeft geen dateerbare bewoningssporen opgeleverd die verwijzen naar de Damshoeve die teruggaat tot in de 15de eeuw. Het wegtracé is wel teruggevonden waarin de oudste vondsten typologisch gelinkt kunnen worden aan de 17de eeuw. We kunnen echter besluiten dat het vondstenmateriaal overwegend in de 18de en de 19de eeuw moet geplaatst worden.

Het syntheseverslag van de resultaten uit het proefsleuvenonderzoek en het bodemkundig onderzoek op basis van referentieprofielputten (zie deel 1: Verslag van Resultaten) en de verwerking van de verworven resultaten met betrekking tot de geponeerde onderzoeksvragen hier in het programma van maatregelen (deel 2) adviseert de vrijgave van het projectgebied Stijn Streuvelsstraat en Nieuwebaan te Voortkapel,

deelgemeente van Westerlo aangezien hier geen enkel archeologisch vervolgonderzoek wenselijk, nuttig of noodzakelijk is.

4. ADVIES VOOR WENSELIJKE MAATREGELEN

Advies inzake steentijdartefacten sites:

- (1) Uit de bureauonderzoek bleek dat er een lage verwachting was op het aantreffen van steentijdsites. In die zin was er dan ook geen bijkomend onderzoek na de bureaustudie inzake steentijd geadviseerd.
- (2) Het bodemkundig onderzoek op basis van referentieprofielputten heeft aangetoond dat de B-horizont volledig afwezig is waardoor er geen verwachting is op *in situ* steentijd artefactensites.
- (3) Het bodemkundig onderzoek op basis van referentieprofielputten en het proefsleuvenonderzoek hebben geen steentijdartefacten opgeleverd.

Omdat het projectgebied geen aanwijzingen heeft opgeleverd naar de aanwezigheid van steentijd artefactensites is geen enkele kenniswinst inzake steentijd artefactensites te verwachten. Hierdoor is het voor dit gebied niet relevant om bijkomend archeologisch onderzoek naar prehistorische artefactensites te voorzien.

Advies inzake sporensites:

- (1) Tijdens het bodemkundig onderzoek zijn antropogene verstoringen vastgesteld in de profielputten. Het bodemprofiel bestaat uit een dik humuspakket dat direct op de C-horizont rust. De C-horizont is bovendien op regelmatige plaatsen verstoord door antropogene activiteiten waarbij zowel horizontale als verticale verstoringen zijn vastgesteld. Er zijn ook denivelleringen tussen de Ap-laag en de C-horizont door antropogene activiteiten herkend.
- (2) Het proefsleuvenonderzoek toont aan dat in de oostelijke zone een agrarisch woonerf actief is geweest in de late 19de-mid 20ste eeuw waardoor een groot deel van de oudere sporen en structuren zijn verstoord of vernield.
 - a. Sporen zijn misschien relatief talrijk aanwezig maar het gros is steriel of verstoord geraakt door de afbraak van de boerderij in 1960.
 - b. In Fase I-gebied (oostelijke zone) is het verdwenen wegtracé gelokaliseerd overeenkomstig de bestaande historische kaarten uit de 18de en mid 19de eeuw. Bij het couperen van deze weg aan de noordrand (sleuf 3) is aardewerkmateriaal aangetroffen dat typologisch teruggaat tot in de 17de eeuw. In de andere doorsnede aan de zuidrand (KV4) is vastgesteld dat het wegtracé lokaal is verstoord in de 20ste eeuw.
 - c. In de zuidwestelijke hoek van Fase I-gebied zijn twee waterputten en een drinkpoel met houtvlechtwerk geregistreerd die vermoedelijk deel uitmaakten van de 18de-19de eeuwse bewoning en het 19de-20ste eeuwse woonerf voorafgingen. Hier kan echter geen uitsluitel over gegeven worden door het weinige vondstmateriaal dat ook moeilijk dateerbaar was. Het is bijgevolg niet uitgesloten dat deze structuren behoorden tot de laat 19de-mid 20ste eeuwse boerderij. Hierdoor werd het weinig zinvol geacht om stalen van deze specifieke bewoningssporen te nemen voor natuurwetenschappelijke analyses noch om bijkomende onderzoeken op te leggen naar de toekomst.
- (3) In de westelijke zone van het terrein zijn ook antropogene sporen aangetroffen. Het betreft bijna uitsluitend kuilen en greppels —met een lagere densiteit dan in de oostelijke zone— die bij gebrek aan vondstenmateriaal meestal niet konden gedateerd of geïnterpreteerd worden. Binnen de westelijke zone zijn eveneens recente antropogene verstoringen en natuurlijke sporen aangesneden. De meeste sporen zijn hier bovendien vrij ondiep bewaard gebleven, met een gemiddelde diepte van 10 à 15 cm in de C-horizont.
- (4) De beschikbare historische bronnen, verwijzend naar het potentieel om 15de-16de eeuwse bewoning aan te treffen op dit terrein, zijn nergens bevestigd. Tevens kunnen oudere bewoningssporen of losse vondsten volledig uitgesloten worden binnen dit projectgebied. Het gros van het vondstmateriaal behoort tot de 19de en 20ste eeuw, met uitzondering van het verdwenen wegtracé dat teruggaat tot de 17de eeuw.

Omdat we geen kenniswinst meer verwachten, is bijkomend archeologisch onderzoek naar sporensites niet relevant.

Conclusie

Het advies voor het plangebied Westerlo (Voortkapel) – Meuleveld is **vrijgave**.

De onderzoeksresultaten uit het proefsleuvenonderzoek geven aan dat een archeologisch vervolgonderzoek binnen het projectgebied niet relevant is vanwege:

- (1) de grote impact van de recente antropogene verstoringen op de bodem in de oostelijke zone,
- (2) de hoge graad van steriliteit van de meeste antropogene sporen,
- (3) de grote concentratie aan natuurlijke sporen binnen het hele projectgebied en
- (4) de zeer gelimiteerde, eenzijdige context: een laat 19de-mid 20ste eeuwse hoeve die in 1960 is afgebroken

Op basis van een kosten-baten analyse kan gesteld worden dat de hoge kosten voor een vlakdekkende opgraving niet in verhouding staan met het zeer laag potentieel om bijkomende inzichten te verwerven bij een verdergezet archeologisch traject. Een archeologisch vervolgtraject is hier dus niet nuttig, niet noodzakelijk en weinig wenselijk. Door de lage verwachting op kennisvermeerdering is het bijgevolg ook weinig nuttig om nog bijkomende onderzoeksvragen te formuleren voor dit projectgebied.

Tenslotte dient de opdrachtgever en de aannemer gewezen te worden op de wet- en regelgeving die van kracht is betreffende archeologische toevalsvondsten (onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 5.1.4).

*Artikel 5.1.4. (versie 01/01/2017- ...)*³

Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

In voorkomend geval brengt het agentschap de zakelijkrechter en de gebruiker van de betrokken percelen, als ze niet de vinder zijn, en de gemeenten waar de vondsten worden gedaan ervan op de hoogte dat er vondsten zijn gedaan die vermoedelijk archeologische erfgoedwaarde hebben en wat de rechtsgevolgen daarvan zijn.

De zakelijkrechter, de gebruiker en de vinder moeten tot de tiende dag na de aangifte de gevonden goederen, vermeld in het eerste lid, en hun context:

- 1° in onveranderde toestand bewaren;
- 2° tegen beschadiging of vernieling beschermen;
- 3° toegankelijk maken voor archeologisch onderzoek door het agentschap.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

In functie van het onderzoek, vermeld in het derde lid, 3°, kan het agentschap de termijn van tien dagen inkorten of verlengen. Het agentschap brengt de zakelijkrechter en de gebruiker daarvan per beveiligde zending op de hoogte. Na het verstrijken van de termijn zijn de zakelijkrechter, de gebruiker en de vinder niet langer onderworpen aan het passief-behoudsbeginsel voor archeologisch erfgoed voor wat betreft de gemelde vondst.

³ <https://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1023317.html#H11062462>

5. ONDERZOEKSSTRATEGIE, -METHODE EN -TECHNIEKEN

Niet van toepassing. De uitwerking van een onderzoeksstrategie, onderzoeksmethode of onderzoekstechnieken is hier niet aan de orde omdat een archeologisch vervolgonderzoek voor het plangebied aan de Stijn Streuvelsstraat en Nieuwebaan te Voortkapel, deelgemeente van Westerlo niet nuttig en niet noodzakelijk is en het terrein bijgevolg mag vrijgegeven worden.

6. MOGELIJK VERVOLGTRAJECT

Niet van toepassing. Een mogelijk vervolgtraject moet hier niet uitgewerkt worden omdat een archeologisch vervolgonderzoek voor het plangebied aan de Stijn Streuvelsstraat en Nieuwebaan te Voortkapel, deelgemeente van Westerlo niet nuttig en niet noodzakelijk is en het terrein mag vrijgegeven worden.

7. KOSTENRAMING EN GESCHATTE DUUR VAN DE VOORGESTELDE MAATREGELEN

Niet van toepassing. Een kostenraming of inschatting van de duur van eventuele maatregelen moet niet opgesteld worden omdat een archeologisch vervolgonderzoek voor het plangebied aan de Stijn Streuvelsstraat en Nieuwebaan te Voortkapel, deelgemeente van Westerlo niet nuttig en niet noodzakelijk is en het terrein mag vrijgegeven worden.

8. LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Plangebied Meuleveld, Westerlo op GRB met aanduiding van het effectief uitgevoerde proefsleuvenplan in 2 fasen (bron: geopunt.be)

Figuur 2: Projectie van het proefsleuvenplan op het verkavelingsplan (bron: Planbureau De Groot & Celen)

Figuur 3: Projectie van proefsleuvenplan op de meeste recente luchtfoto met aanduiding van de verdwenen structuren (bron: geopunt.be)